

Záver Rady o rodovej rovnosti v športe z 21. mája 2014

(2014/C 183/09)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC, ŽE:

1. rovnosť žien a mužov je základnou zásadou Európskej únie zakotvenou v zmluvách. Je jedným z cieľov a jednou z úloh Európskej únie a uplatňovanie zásady rovnosti žien a mužov vo všetkých jej činnostiach je jej osobitným poslaním⁽¹⁾;
2. rodová rovnosť je zakotvená v článku 23 Charty základných práv Európskej únie;
3. v Stratégii rovnosti žien a mužov 2010 – 2015⁽²⁾, v ktorej sa vymedzuje päť prioritných oblastí činnosti: rovnaká ekonomická nezávislosť; rovnaká odmena za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty; rovnosť pri prijímaní rozhodnutí; dôstojnosť, nedotknuteľnosť osôb a koniec násillia založeného na rodovej príslušnosti; a rodová rovnosť pri externých opatreniach, sa Komisia zaviazala podporiť začlenenie rodových otázok do všetkých politík EÚ. Komisia vo svojom oznámení o vývoji rozmeru EÚ v športe⁽³⁾ navrhla opatrenia zamerané najmä na prístup prisťahovalkyň a žien patriacich k etnickým menšinám k športu a k rozhodovacím pozíciám a na boj proti rodovým stereotypom;
4. rodová rovnosť je nesmierne dôležitá na splnenie cieľov EÚ v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti a dosiahnutie vysokej miery zamestnanosti, ako aj na zabezpečenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti a na riešenie demografických výziev;
5. Rada (v zložení EPSCO) prijala závery o rôznych príslušných aspektoch rodovej rovnosti⁽⁴⁾, najmä závery Rady o Európskom pakte pre rodovú rovnosť (2011 – 2020) a závery Rady na podporu vykonávania Stratégie rovnosti žien a mužov 2010 – 2015, ktorú prijala Európska komisia;
6. účastníci konferencie EÚ o rodovej rovnosti v športe, ktorá sa konala 3. – 4. decembra 2013 vo Vilniuse, preskúmali možné strategické opatrenia s cieľom dosiahnuť rodovú rovnosť v športe do obdobia rokov 2016 – 2020 a vyzvali Komisiu, členské štáty a športové hnutie, aby vypracovali plán strategických opatrení v tejto oblasti;
7. v Brightonskej deklarácii, ktorá bola výsledkom prvej svetovej konferencie o ženách a športe, ktorá sa konala v roku 1994 v Brightone v Spojenom kráľovstve, a v deklaráciách UNESCO MINEPS z Atén (2004) a Berlína (2013) sa vyzvalo na prijatie osobitných opatrení na podporu rovnakých príležitostí v oblasti športu;
8. na konferencii s názvom Násillie voči ženám v EÚ: zneužívanie doma, v práci, na verejnosti a online, ktorá sa uskutočnila 5. marca 2014 v Bruseli, sa prezentovali výsledky štúdie⁽⁵⁾ Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA) o násillí voči ženám. Štúdia ukázala, že 33 % žien sa stretlo s fyzickým a/alebo sexuálnym násillím, pričom 32 % všetkých obetí sexuálneho obťažovania potvrdilo, že páchatelom bol šéf, kolega alebo zákazník. Väčšina žien, ktoré sa stali obeťami, neoznámila svoje skúsenosti ani polícii, ani žiadnej organizácii na podporu obetí⁽⁶⁾;
9. na seminári gréckeho predsedníctva s názvom Násillie založené na rodovej príslušnosti v športe: ochrana maloletých, ktorý sa uskutočnil 20. marca 2014 v Aténach, sa vyzvalo, aby sa na všetkých úrovniach a vo všetkých odvetviach športu riešila a pravidelne monitorovala otázka rodovej rovnosti vrátane násillia založeného na rodovej príslušnosti v športoch a aby sa posúdil charakter a rozsah násillia založeného na rodovej príslušnosti v športe s dôrazom najmä na vrcholový šport, vzťah medzi trénerom a športovcom,

⁽¹⁾ Článok 2 a článok 3ods. 3 Zmluvy o EÚ a článok 8 Zmluvy o fungovaní EÚ.

⁽²⁾ 13767/10.

⁽³⁾ 5597/11.

⁽⁴⁾ 18127/10 a 7370/11.

⁽⁵⁾ Prieskum sa zakladal na osobných rozhovoroch s 42 000 ženami vo veku od 18 do 74 rokov pochádzajúcich z 28 členských štátov EÚ.

⁽⁶⁾ <http://fra.europa.eu/en/vaw-survey-results>

vzťah medzi športovcom a športom a vzájomné vzťahy medzi športovcami. Vyzvalo sa aj na prijatie dostatočných nástrojov (napríklad podporné služby, poradenstvo a horúce telefónne linky) pre športovcov, ktorí sa stali obeťami sexuálneho obťažovania alebo násilia v športe;

UZNÁVAJÚC, ŽE:

10. v niektorých členských štátoch sa už rodovej rovnosti v športe venuje veľká pozornosť. Určitá práca sa už vykonala aj na miestnej, regionálnej a európskej úrovni a na úrovni medzinárodného športového hnutia, rodová rovnosť však nedosiahla prijateľnú úroveň a vykonávanie konkrétnych opatrení je v mnohých členských štátoch aj v medzinárodnom športovom hnutí ešte stále nedostatočné;
11. keďže do odvetvia športu patria aj maloletí, ide o prostredie, ktoré môže vykazovať riziká násilia a sexuálneho obťažovania, ktoré sú okrem iného spôsobené dôverou vytvorenou medzi jednotlivcami zapojenými do športu;
12. ženy majú v mnohých oblastiach športu nedostatočné zastúpenie. Podľa prieskumu Eurobarometra v oblasti športu a pohybových aktivít (2013) je účasť dievčat a žien stále nižšia ako účasť chlapcov a mužov;
13. počet žien na vedúcich pozíciách v riadiacich orgánoch v oblasti športu a na trénerských pozíciách je stále nízky;
14. násilie založené na rodovej príslušnosti v športe, najmä sexuálne obťažovanie a zneužívanie maloletých, je výrazným problémom, ktorého lepšie pochopenie si však vyžaduje dodatočné preskúmanie;
15. rodové roly sa osvojujú a podporujú od veľmi mladého veku a môžu ovplyvniť túžby, záujmy a ciele žien a mužov v súkromnom a verejnom živote;
16. médiá vrátane reklamného priemyslu prispievajú k šíreniu kultúrne prenášaných stereotypov a zobrazovania žien a mužov a môžu zohrať dôležitú úlohu v boji proti rodovým stereotypom;
17. Rada vo svojich záveroch o úlohe športu ako zdroja a hybnej sily aktívneho sociálneho začleňovania⁽¹⁾ vyzvala členské štáty a Komisiu, aby podporili opatrenia týkajúce sa začlenenia rodovej rovnosti do aktivít súvisiacich so športom, najmä pokiaľ ide o rozhodovacie pozície, a aby riešili otázku športu v súvislosti s rodovými rolami, ako sa uvádza v rodovej stratégii EÚ. S cieľom zabezpečiť, aby ženy a muži mohli v plnej miere uplatňovať svoje ľudské práva a aby sa dosiahla rodová rovnosť, je navyše potrebné bojovať proti násiliu založenému na rodovej príslušnosti;

ZDÔRAŽŇUJE POTENCIÁL ŠPORTU PRI RIEŠENÍ TÝCHTO VÝZIEV:

18. šport môže byť účinným nástrojom na dosiahnutie rovnakých príležitostí a sociálnej inklúzie. Skutočná rodová rovnosť sa nedá dosiahnuť len prostredníctvom právnych predpisov. Potrebné sú aj osobitné opatrenia a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, aby sa zabezpečilo využitie významného potenciálu, ktorý odvetvie športu v tomto smere má, napríklad vzhľadom na jeho význam pri formovaní identity detí a mladých ľudí;
19. šport by mohol zlepšiť zručnosti, vedomosti a kompetencie žien a mužov, čím by sa zlepšila ich mobilita a možnosť ich zamestnania. Intenzívnejšie uplatňovanie rodovej rovnosti pri zamestnávaní pracovnej sily by mohlo športu a jeho následnému vývoju prospieť tým, že sa k nemu priláka viac žien a mužov, čo povedie k novým a inovačným prístupom k trénerstvu, odbornej príprave, riadeniu a rozhodovaniu;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 326, 3.12.2010, s. 5.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY S NÁLEŽITÝM ZRETELOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY:

20. zväzili vypracovanie a vykonávanie národných akčných plánov, všeobecných dohôd alebo stratégií o rodovej rovnosti v športe, a to v úzkej spolupráci so športovým hnutím;
21. zdôraznili hodnotu rôznorodosti a rodovej vyváženosti pri riadení športu a presadzovali rodovú rovnosť pri prijímaní rozhodnutí na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach športu;
22. zväzili vývoj a využívanie vzdelávacích materiálov určených na odbornú prípravu osôb zodpovedných za rozhodovanie a trénerov v športe, ako materiálov určených rodičom, čo prispeje k odstráneniu rodových stereotypov a podpore rodovej rovnosti na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej športovej prípravy;
23. zväzili vypracovanie politík a programov na odstránenie rodových stereotypov a podporu rodovej rovnosti v učebných osnovách a pri činnostiach od mladého veku vrátane výskumu, štúdií, štatistík a analýz účinkov rodových stereotypov na úsilie o dosiahnutie skutočnej rodovej rovnosti v športe;
24. podporili predchádzanie násiliu založenému na rodovej príslušnosti v športe od mladého veku a ochranu obetí a možných obetí sexuálneho obťažovania v športe; vymieňali si najlepšie postupy v súvislosti s tým, ako môžu športové organizácie predchádzať sexuálnemu zneužívaniu a obťažovaniu v športe a riešiť ich;
25. zväzili možnosť, ktorú ponúkajú hlavné športové podujatia na zorganizovanie kampaní zameraných na prevenciu a osvetu, pokiaľ ide o obchodovanie s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania;

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ, S NÁLEŽITÝM ZRETELOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY A PRI REŠPEKTOVANÍ ZODPOVEDNOSTI ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZA POLITIKU V OBLASTI ŠPORTU:

26. zväzili, že v súlade s vnútroštátnym právom, právom EÚ a platnými právnymi predpismi v oblasti ochrany osobných údajov prijímajú spolu so športovými organizáciami primerané a primerané opatrenia na overenie spôsobilosti osôb pracujúcich v odvetví športu, najmä s maloletými. Týmito opatreniami by mohli byť registračné systémy, pohovory alebo odporúčania (okrem iného osvedčenia o bezúhonnosti);
27. posilnili rodové hľadisko a začlenili ho do politiky v oblasti športu a aby v súlade so zásadou čestnosti v športe podporili odstránenie rodových stereotypov v športe a iných súvisiacich politikách a programoch EÚ na všetkých úrovniach;
28. zaradili otázku rodovej rovnosti v športe do rámca pre príslušné budúce opatrenia v oblasti športu, a to na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ;
29. podporovali, ak je to vhodné, prístup všetkých príslušných zainteresovaných strán k účasti na európskych programoch, akým sú napríklad Erasmus+ a iné finančné nástroje EÚ, a aby ich nabádali na účasť na týchto programoch s cieľom presadzovať rodovú rovnosť v športe s osobitným zameraním na trénerov a ich prípravu a pravdivé vykresľovanie športu v médiách;
30. zväzili, ak je to vhodné, zaradenie cieľov v oblasti rodovej rovnosti do podmienok pre poskytnutie verejného financovania športovým organizáciám;
31. podporovali zaradenie praktického prístupu založeného na rodovej príslušnosti do hodnotení verejných orgánov týkajúcich sa navrhovaných projektov a programov v oblasti športu;
32. zväzili vypracovanie súboru usmernení, ktorý by mohol podporovať vykonávanie kľúčových opatrení na úrovni EÚ;
33. zväzili vytvorenie „listiny záväzkov“ týkajúcej sa rodovej rovnosti v športe, a to v spolupráci s medzinárodnými športovými orgánmi;

SO ZRETELOM NA NEZÁVISLOSŤ ŠPORTOVÝCH ORGANIZÁCIÍ VYZÝVA TIETO ŠPORTOVÉ ORGANIZÁCIE A ZAJINTERESOVANÉ STRANY, ABY:

34. zväžili vytvorenie a vykonávanie akčných plánov alebo stratégií v oblasti rodovej rovnosti v športe;
35. zdôraznili hodnotu rôznorodosti a rodovej vyváženosti pri riadení športu a medzi trénermi a presadzovali rodovú rovnosť pri prijímaní rozhodnutí na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach športu;
36. posúdili rodové hľadisko a začlenili ho do oblasti športu a aby podporili odstránenie rodových stereotypov prostredníctvom propagačných kampaní a vývoja a využívania vzdelávacích materiálov na odbornú prípravu osôb zodpovedných za rozhodovanie a trénerov v športe vo všetkých vekových kategóriách;
37. začlenili osobitné opatrenia a postupy týkajúce sa násilia založeného na rodovej príslušnosti do etických kódexov a aby zväžili vypracovanie cieľných opatrení, napríklad horúcich liniek a osobitných podporných služieb pre dotknuté osoby;
38. podporovali nesexistickú propagáciu športu v médiách;
39. vyzývali k väčšej rodovej rovnováhe vo výkonných orgánoch a výboroch v jednotlivých športových oblastiach, ako aj v oblasti riadenia a tréningu, a aby pokúsili sa odstrániť nelegislatívne prekážky brániace ženám v obsadení týchto funkcií;

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

40. začlenila rodové hľadisko do všetkých aspektov politiky v oblasti športu a podporovala odstránenie rodových stereotypov zo športu na všetkých úrovniach;
 41. podporovala aktívnu spoluprácu medzi príslušnými sociálnymi partnermi v rámci sociálneho dialógu a so športovým hnutím v rámci štruktúrovaného dialógu s cieľom znížiť rodovú nerovnosť v rôznych oblastiach vrátane pracovného trhu;
 42. podporovala nadnárodné iniciatívy (napríklad informačné kampane, výmenu osvedčených postupov, štúdie, siete, projekty) zamerané na vykonávanie národných a medzinárodných strategických opatrení týkajúcich sa rodovej rovnosti v športe v rámci programov financovania EÚ vrátane programu Erasmus+, s dôrazom na proces rozhodovania v riadiacich orgánoch v oblasti športu, trénerskú činnosť, boj proti násiliu založenému na rodovej príslušnosti a boj proti negatívnym stereotypom v športe;
 43. viedla v úzkej spolupráci s Európskym inštitútom pre rodovú rovnosť výskum rodovej rovnosti v športe na všetkých jeho úrovniach a vo všetkých jeho odvetviach, s osobitným zameraním na trénerstvo, odbornú prípravu, riadenie a rozhodovanie. Okrem toho má vypracovať osobitnú štúdiu na posúdenie charakteru a rozsahu násilia založeného na rodovej príslušnosti v športe;
 44. podporovala vytvorenie a používanie nástrojov prispôbených na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, ako je napríklad zostavenie rozpočtu zohľadňujúce rodové hľadisko a posúdenie rodového vplyvu, a aby zväžila zavedenie týchto nástrojov v rámci programu Erasmus+, a pokiaľ je to vhodné, aj v rámci iných finančných nástrojov EÚ.
-